

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM1024: Fonetika és szövegalkotás						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Huszthy Bálint						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	drd. Dimény Hajnalka						
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	1.	2.6 Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kö, Sz

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	3
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	42
A tanulmányi idő elosztása:					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					32
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					32
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	98				
3.8 A félév össz-óraszama	154				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• laptop, vetítő, feladatlapok, hangszóró, tábla, táblafilc
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• laptop, vetítő, feladatlapok, hangszóró

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> C3.1 Fogalmak meghatározása és példázása, a nyelvi struktúra működése a szinkroniában és diakroniában C3.2 A jelenlegi nyelvi valóság megmagyarázása és értelmezése. Normatív nyelvhasználat és egyéni nyelvhasználat közti különbségek C5.1 A B nyelv fonetikai, grammatikai és szemantikai rendszerének sajátosságainak elsajátítása, a kulcsfogalmak elsajátítása A mai magyar nyelv fonológiai rendszerének magyarázata és értelmezése
Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> CT3 Egyéni kutatási projektek megtervezése és kivitelezése. Hatékony szóbeli és írásbeli kommunikáció tudományos nyelvhasználattal CT2 Csapatmunka, személyközi kommunikáció.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A magyar nyelv fonológiai rendszerének megismerése és működési elveinek megértése, ugyanakkor a modern nyelvészet módszereinek és eljárásainak szemléltetése konkrét problémák segítségével. A tudományos szövegek alkotásához szükséges ismeretek elsajátítása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A hallgató megismeri magyar beszédhangok fonetikai jellemzőit és ezek szerepét a különböző hangváltakozásokban, a morfo-fonológiai váltakozási szabályok működésének elveit és azok alkalmazásának környezeti feltételeit, és ezzel az egész fonológiai rendszer működését, így egyben arról is világos képe lesz, hogy a mai nyelvészet magyarázó modelljeivel hogyan értelmezzük az ilyen természetű problémákat. Tudományos szövegek formai követelményei, hivatkozásrendszerek, bibliográfiatípusok használatának elsajátítása Helyesírási gyakorlatok

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás (Fonetika)	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Közeledés a hangtanhoz (Fonetika és fonológia elhatárolása, a beszédhangképzés folyamata, a fonetika kutatási területei)	– az elméleti kérdések, illetve a konkrét fonetikai jelenségek bemutatása	
2. A magánhangzók fonetikája (artikulációs tulajdonságok, a magánhangzók akusztikája, a világ nyelveinek magánhangzói, implikációs viszonyok)	– komplexebb problémák közös megoldása	
3. A mássalhangzók fonetikája és az IPA (artikulációs és akusztikus tulajdonságok, fonetikai átírási gyakorlatok)	– a kreatív és módszeres gondolkodás szükségességének	
4. Beszédhangok találkozásai: a koartikuláció (fonetikai és fonológiai koartikuláció, hangtani szabályok)		

5. Szegmentumok és szupraszegmentumok (prozódia: hangsúly, intonáció és tónusok)	tudatosítása	
6. A szótag problematikája (szótagszerkezet, szótagtípusok, szótagsúly-érzékenység, a zengősségi skála, szótagolás és elválasztás különbségei)		
7. Fonetika és fonológia határterületei (folyamatok és korlátok, laboratóriumi fonológia, laringális realizmus)		
Könyvészet		
Kötelező könyvrészek:		
<ul style="list-style-type: none">Siptár Péter: Hangtan. In: É. Kiss Katalin, Kiefer Ferenc, Siptár Péter (szerk.): <i>Új magyar nyelvtan</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 2003: 287–292, 320–321.Kassai Ilona: <i>Fonetika</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2005: 29–37, 41–49, 58–70, 89–105, 119–125, 149–158.Gósy Mária: <i>Fonetika, a beszéd tudománya</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 2004: 11–21, 22–31, 37–41, 52–84, 148–153, 182–186, 244–254.<i>A magyar helyesírás szabályai</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 12. kiadás: 50–60. pontok, 32–37.		
Ajánlott kiegészítő olvasmányok:		
<ul style="list-style-type: none">Forró Orsolya: <i>A magyar hangtan alapjai</i> (egyetemi jegyzet). PPKE BTK, Piliscsaba, 2018. Online: https://btk.ppke.hu/uploads/articles/4090/file/forroo_hangtan_rev1.pdfKenesei István (szerk.): <i>A nyelv és a nyelvek</i>. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004: 4. fejezet: Hangok.Siptár Péter: <i>Kis magyar fonológia</i>. Pannon Egyetemi Kiadó, Veszprém, 2015: pp. 4–31. Online: http://mek.oszk.hu/13800/13882/13882.pdfJacques Durand & Siptár Péter: <i>Bevezetés a fonológiába</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 1997: pp. 15–33.Huszthy Bálint: Az idegen akcentus elméleti előnyei. <i>Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXXI</i>, 2019: pp. 137–165.		

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Helyesírás		
1. Adminisztratív tennivalók megbeszélése. Bevezetés. A helyesírás alapelvei.	Megbeszélés, gyakorlatok, frontális munka, egyéni munka	
2. A hangjelölés. A betűrendbe sorolás. Az elválasztás	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
3. A kezdőbetű. Az írásjelek. Az idegen szavak és nevek írásmódja. Rövidítések és mozaikszók. Számok, keltezés	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
4. A tulajdonnevek írásmódja	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
5. Az összetételek	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
6. Gyakorlatok	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
7. Kollokvium: Írásbeli vizsga	Helyesírásteszt, tollbamondás	
<p>Könyvészet – Helyesírás</p> <p><i>A magyar nyelv értelmező kéziszótára</i>. 12. kiadás.</p>		

Helyesírási tanácsadó portál: www.helyesiras.mta.hu (2018. szeptember 15.)

Mi változik az új helyesírási szabályzatban? *Nyelv és tudomány* 2013. március 7. <https://www.nyest.hu/hirek/mi-valtozik-az-uj-helyesirasi-szabalyzatban> (2018. szeptember 15.)

Ajánlott olvasmány:

Bozsik Gabriella, V. Raisz Rózsa (szerk.): *Helyesírásunk időszerű kérdései a 21. század kezdetén.* Eszterházy Károly Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszéke, Eger, 2004

Fercsik Erzsébet: *Helyesírási kalauz I.* Krónika Nova Kiadó, Budapest, 2001

Keszler Borbála: *Írásjeltan. Az írásjelhasználat szabályai, problémái és története.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004

Helyesírás gyűjtőoldal a nyest.hu-n:

https://www.nyest.hu/hirek/kereses/Helyes%C3%ADr%C3%A1s?force_desktop&start=380&limit=500
(2018. szeptember 15.)

Változik a helyesírás – észszerűen vagy ésszerűen? *Nyelv és tudomány* 2014. május 6. <https://www.nyest.hu/hirek/valtozik-a-helyesiras-br-eszseruen-vagy-esszeruen> (2018. szeptember 15.)

Változik a helyesírás – a dz marad. *Nyelv és tudomány* 2014. május 21. <https://www.nyest.hu/hirek/valtozik-a-helyesiras-a-dz-marad> (2018. szeptember 15.)

8.3 Szövegalkotás

Az egyes fogalmak és problémák közös megbeszélése, egyéni és csoportos szövegalkotás és szövegértelmezés, vita

1. A szemináriumi témák és elvárások megbeszélése. Bevezetés: A tudományos szöveg létrehozásának lépései

Megbeszélés, témabemutató. Bevezetés

2. Témaválasztás. Források. Módszerek

Közös megbeszélés, deduktív tanulás

3. Tudományosszöveg-értelmezés. Olvasástechnikák, jegyzetelés, vázlattípusok. Kutatási terv

Egyéni munka, közös munka, technikák gyakorlása

4. Tudományos szöveg írása I. Tartalmi szempontok (kihez szólunk?, gondolatmenet, koherencia, téma fejlesztése; idézés, parafrázis)

Egy bizonyos technika gyakorlása, megerősítése

5. Tudományos szöveg írása II. Formai követelmények (hivatkozások, bibliográfia)

Gyakorlatok; a tudományos szöveg formai követelményei a word szövegszerkesztő programban

6. Szövegszerkesztés wordban (automatikus tartalomjegyzék, hivatkozás, bibliográfia, formázások kipróbálása). Gyakorlás

A tudományos szöveg formai követelményei a word szövegszerkesztő programban

7. Vizsga: számítógépen elvégzendő feladat

Könyvészet – Szövegalkotás

Kötelező:

• Gyurgyák János: *Szerkesztők és szerzők kézikönyve.* Budapest, Osiris, 1997.

Ajánlott:

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összehangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalmában és módszereiben megfelel annak a korszerű nyelvszemléletnek, amely szerint a világ legjobb egyetemein ezt a tárgyat oktatják, és biztosítja a hallgatóknak azt a tudást, amelyre akár a közoktatásban, akár a tudományos kutatásban a későbbiekben szükségük lehet.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás 1.	Fonetika: ismeretszint és gyakorlati alkalmazás	Vizsga – 80%	70%
10.5 Szeminárium 1.	Helyesírás	Kollokvium: írásbeli vizsga – 20%	
10.5 Szeminárium 2.	Szövegalkotás	Kollokvium: írásbeli vizsga számítógépen	30%

10.6 Minimális követelmények

- Fonetika: Az eredményes vizsga feltétele a legalább 5,00-ös jegy elérése a zárthelyi vizsgadolgozat esetében. Ha ez a feltétel nem teljesül, nem számítunk átlagot, és a vizsgát meg kell ismételni.
- Helyesírás: a vizsgán való részvétel feltétele a szemináriumok 75%-án való részvétel, a vizsgán pedig minimum 5-ös jegyet kell elérni.
- Szövegalkotás: a vizsgán való részvétel feltétele a szemináriumok 75%-án való részvétel, a vizsgán pedig minimum 5-ös jegyet kell elérni.

Data completării

**Semnătura titularului
de curs**

**Semnătura titularului
de seminar**

**Semnătura titularului
de curs practic**

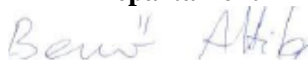
11.04.2020

Data avizării în departament

**Semnătura Directorului de
Departament**

17.04.2020

**Data avizării
la Decanat**

**Semnătura Prodecanului
responsabil**

Ștampila facultății

28.04.2020

